

LA PÀTRIA ÉS EL POBLE

Alejandra Pascual Peretó
Maria Peris Bixquert
Maria Picó Vives

ÍNDEX

I.	CONTEXTUALITZACIÓ DE LA PROPOSTA	3
	A) INTRODUCCIÓ	3
	B) MARC TEÒRIC	4
	C) OBJECTIUS	5
	D) CONTINGUTS	7
	E) CRITERIS D'AVAUACIÓ	9
	F) RÚBRICA D'AVAUACIÓ	10
II.	ASPECTES CONCRETS: LLOCS LITERARIS I PARTICIPANTS.....	13
III.	SEQÜÈNCIA PREVISTA D'ACTIVITATS	14
	A) ACTIVITATS DE PREPARACIÓ	15
	B) ACTIVITATS DE REALITZACIÓ	16
	C) ACTIVITATS D'AVAUACIÓ	24
IV.	A TALL DE CONCLUSIÓ	25
V.	BIBLIOGRAFIA.....	26
VI.	WEBGRAFIA I ALTRES RECURSOS	26
VII.	INFORMACIÓ ADDICIONAL	27
VIII.	ANNEX.....	30

I. CONTEXTUALITZACIÓ DE LA PROPOSTA

A) INTRODUCCIÓ

La Nova Cançó va ser un moviment artístic que, en ple franquisme, impulsà la música en català als Països Catalans. Al País Valencià un dels seus majors exponents va ser el xativí Raimon. Com que les nostres arrels determinen com som, en aquesta seqüència seguim les lletres d'un dels hereus de la Nova Cançó, Feliu Ventura, també xativí. En aquesta ruta treballarem el llenguatge poètic i el simbolisme en les cançons lloc que Feliu Ventura dedica a la seua ciutat, Xàtiva, i que al llarg de tota la seua trajectòria musical ha estat amagant rere el títol d'algunes de les seues cançons. Passant per la primera, *Lloc (des del Bellveret)* enregistrada l'any 1996, fins l'última *Història d'un sofà* de l'any 2011, recorrerem els indrets que encisen el cantautor de la capital de la Costera. Així, sota l'eslògan "La pàtria és el poble" hem agafat les cinc cançons lloc del xativí (*Lloc Des del Bellveret, Lloc 2, Lloc 3 El que diuen els arbres, Lloc 4 Si véns* i *Lloc 5 Història d'un sofà*) per a dur a terme una ruta literària per Xàtiva, on els alumnes treballaran el llenguatge poètic de les cançons escollides, i es tractaran temes diversos com: la Batalla d'Almansa (conjuntament amb l'assignatura d'Història) i el moviment de la Nova Cançó, a més de les metàfores i símbols més destacats en aquest període, l'enyorança i sentiment de pàtria, les llegendes...

Aquesta proposta està adreçada als alumnes de 4t d'ESO de l'IES Pare Arqués de Cocentaina, atès que tant Xàtiva com Cocentaina són històricament conegudes com les ciutats socarrades i pensem que el fet de compartir aquest apel·latiu popular pot fer que els alumnes empatitzen més fàcilment amb els continguts que anem a tractar i amb la ruta.

B) MARC TEÒRIC

Un dels temes principals de la ruta literària que realitzaran els alumnes de 4t d'ESO és el de la Nova Cançó, el moviment cultural que es va desenvolupar durant la dècada dels anys 60 amb l'objectiu d'impulsar la cançó en català. Hauran de tenir clars per quins motius es creà aquest moviment, com per exemple, el fet que fa uns anys cantar (o qualsevol manifestació artística pública) en català estava prohibit i perseguit, i que per tant, normalitzar la música fou una tasca complexa. Coneixeran la música d'alguns autors i autores de la Nova Cançó com: Maria del mar Bonet, Ovidi Montllor, Lluís Llach... A més, caldrà que vegem l'evolució d'aquest moviment cap a la Cançó Catalana, on podran reconèixer alguns dels referents més actuals, ja que la majoria dels referents de rock en català actuals són, d'alguna manera, hereus d'aquest moviment.

En aquest context, els introduïrem la figura principal de la ruta literària, Feliu Ventura, possiblement el màxim exponent de la cançó valenciana, que a més recupera aquell gènere mantenint els trets definidors d'aquelles peces que reivindicaren una part de l'art i la cultura valenciana vehiculada amb la seua llengua. Ventura lliga l'essència reivindicativa de les lletres amb un nou llenguatge més poètic. D'aquesta manera, en parlarem del llenguatge poètic i el simbolisme en les cançons de Feliu Ventura i analitzarem també la cançó de *L'estaca* de Lluís Llach.

Aquesta ruta literària tractarà, per tant, temes que poden relacionar-se amb l'assignatura d'història. Un d'ells és la situació d'Espanya en els moments en què la Nova Cançó estava a punt d'aparèixer, ja que forma part d'un dels continguts d'Història de 4t d'ESO: La Guerra Civil i el franquisme (1936 -1975). Així, observaran com l'ocupació franquista de Catalunya i la repressió posterior contra la cultura catalana es pot definir com un genocidi cultural. A finals de la dècada dels 50, la situació va canviar, ja que l'Estat franquista va ser admès a les Nacions Unides, fet que va obligar al govern a millorar la seua imatge internacional. En aquest nou context, a principis dels seixanta, van aparèixer algunes iniciatives culturals. A poc a poc, el català va anar aconseguint petites esclatxes de presència pública.

Tenint en compte la ciutat protagonista de la ruta i la visita al seu museu, aprofitarem per a introduir més conceptes d'història que pensem que són essencials: la Batalla d'Almansa i el setge de Xàtiva (1707). Aquest tema el treballen a classe d'història dintre de l'apartat: El segle XVIII. La nova dinastia borbònica a Espanya. En la Batalla d'Almansa, les tropes de Felip V derroten les de l'arxiduc Carles d'Àustria en

el context de la Guerra de Successió Espanyola. Això afavoreix que Castella ocupe el Regne de València i que perda tots els seus furs concedits fins aleshores. Un succés molt important per a la ciutat de Xàtiva que es pot considerar una conseqüència d'aquesta Batalla és la cremada de Xàtiva, que tingué com a funció donar un càstig exemplar que atemorira a la resta de valencians i propiciara la seua submissió davant les forces borbòniques durant la Guerra de Successió.

C) OBJECTIUS

OBJECTIUS GENERALS	OBJECTIUS ESPECÍFICS
1. Comprendre textos literaris, orals i escrits, a més de Realitzar lectures d'obres literàries triades a proposta del professor, en veu alta i participant en dramatitzacions i improvisacions de textos adequats al nivell, aplicant-hi tècniques expressives i teatrals	1. Comprendre les Cançons Lloc de Feliu Ventura, entendre-les i recitar-les
2. Participar activament i respectuosa en col·loquis i debats regulats per a prendre decisions col·lectives, expressant el desacord de manera assertiva, seguint les indicacions del moderador i exposant de forma clara i ordenada les conclusions, utilitzant el lèxic adequat al nivell educatiu i les estratègies d'interacció oral	2. Despertar l'esperit crític dels alumnes arran la realització del debat: el nostre origen determina qui som?
3. Analitzar el llenguatge poètic d'alguns textos actuals seleccionats entorn el tema de la Nova Cançó	3. Conèixer la Nova Cançó com a moviment musical social i cultural i la seua influència posterior

	4. Conèixer la figura de Feliu Ventura i el llenguatge poètic de les seues cançons
4. Identificar els trets essencials del context sociocultural i literari de l'època i les característiques del gènere	5. Identificar i reflexionar sobre els símbols d'algunes cançons proposades
5. Entendre altres mons, reals o imaginaris, a través de la lectura	6. Conèixer el simbolisme de les Cançons Lloc de Feliu Ventura sobre la ciutat de Xàtiva i saber aspectes històrics com: el setge de 1707
6. Comentar les conclusions extretes de l'anàlisi per mitjà de la formulació d'opinions personals	7. Creació d'un poema
7. Utilització guiada de les TIC en l'elaboració d'un producte final	8. Crear una càpsula poètica audiovisual
8. Aprendre a coordinar-se i a treballar en grup i individualment	9. Mantenir una relació col·laborativa, participativa i positiva amb els companys de classe

D) CONTINGUTS

CONTINGUTS GENERALS	CONTINGUTS ESPECÍFICS
1. Aproximació al coneixement d'altres mons (reals o imaginaris) a partir de la lectura	1. Aproximació al món de les Cançons Lloc de Feliu Ventura
2. La literatura des dels anys seixanta fins als nostres dies	2. La Nova Cançó
3. Lectura guiada i comprensió de textos i obres literàries, concordes amb el nivell, com a base per a la formació de la personalitat literària i el gaudi personal	3. Lectura guiada i comprensió de les Cançons Lloc de Feliu Ventura
4. Connexió entre la literatura i la resta d'arts (música, pintura, cine, etc) relacionant obres, personatges i temes universals: el món de la raó, el destí, anhels de llibertat, la visió de l'insòlit, l'home en societat, la visió d'Europa i Espanya	4. Connexió entre la literatura i la cançó d'autor: l'exaltació del poble i la llengua com a pàtria
5. Anàlisi senzilla de textos: localització del text en el seu context social, cultural i històric; identificació de l'època literària; trets presents en el text; contingut (tema, tòpics, argument, personatges, estructura, formes i llenguatge literari i intenció de l'autor; figures retòriques: pla lexicosemàntic (sinècdoque, metonímia, sinestèsia, ironia, etc.), pla morfosintàctic	5. Anàlisi senzilla de les Cançons Lloc de Feliu Ventura: localització del text en el seu context cultural, contingut, tema, argument, llenguatge literari i intenció de l'autor així com el seu llenguatge poètic i simbolisme

<p>(pleonasme, concatenació, commutació, etc.), pla fònic (paronomàsia, etc.)</p>	
<p>6. Utilització el pensament com un mitjà i un fi per a la reflexió sobre la importància de la lectura i l'escriptura com a mitjans per al desenrotllament personal</p>	<p>6. A partir de les Cançons Lloc, reflexionar sobre la importància del poble i crear una càpsula audiovisual seguint la temàtica de Feliu Ventura</p>
<p>7. Aplicació de tècniques teatrals i de lectura expressiva en veu alta i en dramatitzacions</p>	<p>7. Dramatització de les Cançons Lloc</p>
<p>8. Utilització autònoma de les TIC en totes les fases del procés d'elaboració d'un projecte: localitzar, seleccionar, tractar, organitzar i emmagatzemar la informació; crear textos escrits o audiovisuals sense copiar els enunciats literals de les fonts, i presentar el treball</p>	<p>8. Utilització de les TIC per a crear una càpsula poètica sota l'eslògan "La pàtria és el poble"</p>

E) CRITERIS D'AVALUACIÓ

Els criteris d'avaluació, junt als continguts i objectius, es troben al DECRET 87/2015 dins l'apartat de València: llengua i literatura, concretament al *Bloc 2* anomenat *Llegir i escriure* per al curs de 4t d'ESO. A la seqüència es desenvolupen els que es presenten a continuació:

CRITERIS D'AVALUACIÓ GENERALS	CRITERIS D'AVALUACIÓ ESPECÍFICS
<ul style="list-style-type: none"> - Realitzar lectures d'obres literàries pròximes als seus gustos, triades lliurement o proposta del professor, en silenci, en veu alta o participativa en dramatitzacions i improvisacions de textos adequats al nivell, aplicant tècniques expressives i teatrals. - Exposar, en suports diversos, orals i escrits, les conclusions crítiques i raonades, sobre les connexions entre la literatura, les arts i la ciència, analitzant i comparant obres, personatges, temes i tòpics universals, del segle XIX a l'actualitat, en creacions de diferent naturalesa (cine, música, pintura, textos literaris i mitjans de comunicació, etc.). - Analitzar un corpus de textos literaris, del segle XIX a l'actualitat, seleccionats entorn d'un tema o tòpic comú, com a forma d'aproximació a la literatura, identificant els trets essencials del context sociocultural i literari de l'època i les	<ol style="list-style-type: none"> 1. Analitza i ubica el context històric, social i/o polític dels textos, imatges, àudios i/o audiovisuals de Feliu Ventura. 2. Relaciona i complimenta la informació que ja tenim amb la que proporcionen els diferents recursos: textos, audiovisuals, xarxa, etc., els companys i/o el mestre/a. 3. Infereix els trets que proporcionen els diferents textos poètics per a poder localitzar-los dins del gènere. 4. Ubica i coneix els autors més rellevats de la Nova Cançó i fa les connexions pertinents entre la literatura i la cançó d'autor. 5. Llig i compren les Cançons Lloc de Feliu Ventura, impregnant-se dels seus trets i estil. 6. Cerca les paraules clau o símbols i selecciona allò més important de cada cançó. 7. S'adona de la reflexió que presenten els poemes sobre la importància del poble i aprèn a imitar l'estil clàssic de recitar-los. 8. Aprèn a dramatitzar les Cançons Lloc utilitzant les tècniques teatrals i de lectura adients. 9. Crea una càpsula poètica desenvolupant la

característiques del gènere i realitzant un comentari de forma i contingut per a expressar raonadament les conclusions extretes, per mitjà de la formulació d'opinions personals.	imaginació i l'originalitat, seguint el gènere i estil i amb l'ajuda de les TIC.
---	--

F) RÚBRICA D'AVAUACIÓ

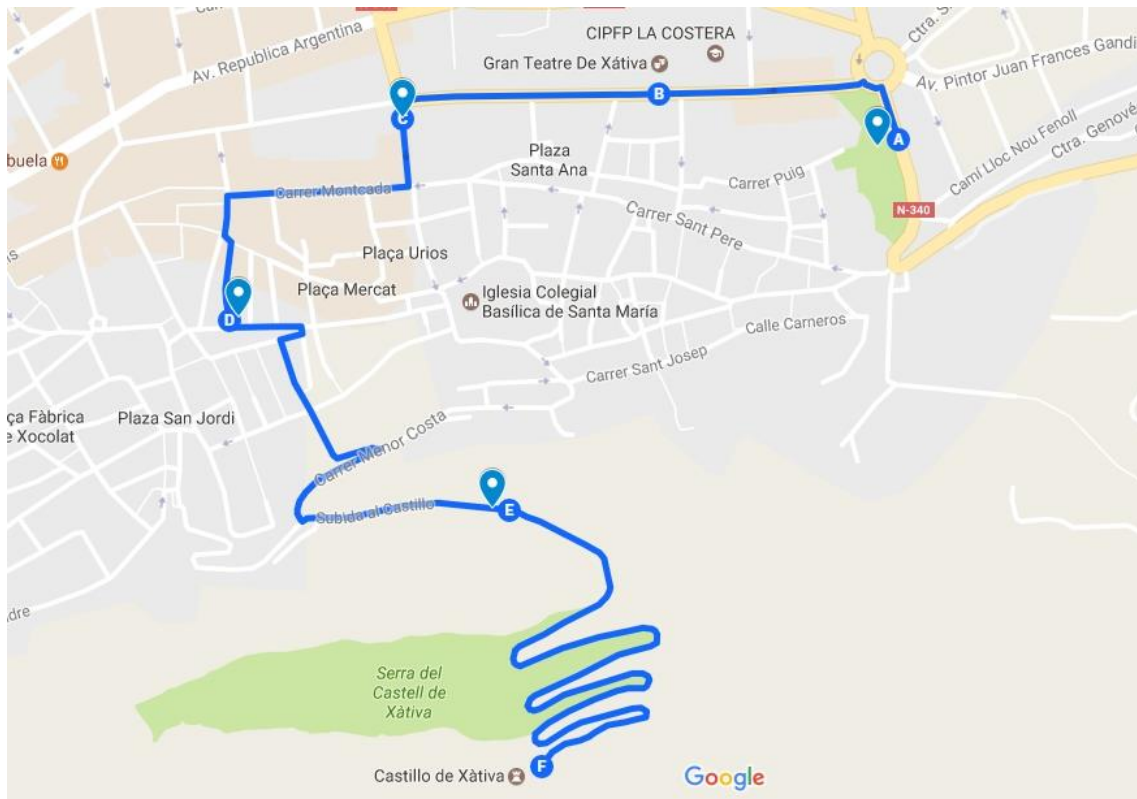
Pel que fa a l'avaluació, hem creat una rúbrica que ens servirà com a guia per tal de puntuar els nostres alumnes. Hem decidit valorar aspectes molt diversos, regint-nos per la selecció de criteris d'avaluació que havíem seleccionat i presentat prèviament, extrets del Currículum oficial.

PUNTS ASPECTES OBSERVABLES	3	2	1
1. TÍTOLS DE CRÈDIT (A l'inici o al final de la càpsula poètica)	Conté totes les explicacions tècniques (al principi o al final de la càpsula poètica): títol, autors del vídeo, data de creació, procedència de les imatges i de la música, programa d'edició utilitzat...	Només conté de la càpsula poètica i l'autor del vídeo.	No conté cap informació que indique l'autoria o els elements utilitzats.

2. PROPÒSIT CLAR DE LA HISTÒRIA RELATADA	Presenta el propòsit del poema i el desenvolupa amb coherència.	Hi ha lapsus en l'enfocament de la història però s'entén fent un esforç.	És difícil endevinar què es pretén relatar amb la càpsula, o no té coherència.
3. PUNT DE VISTA	Se sap qui és o són les veus del relat de la càpsula i no es perd la identitat del jo poètic.	De vegades provoca confusió sobre qui és el jo poètic.	No queda clar quina és la veu que representa el jo poètic.
4. ATMOSFERA CREADA PEL CONTINGUT	El contingut seleccionat (àudio, música, poema, imatges, vídeo...) Afavoreixen la creació d'una atmosfera que recrea i comunica les metàfores, el simbolisme i les emocions d'acord amb la temàtica plantejada	El contingut tracta de crear un to concret però necessita més elaboració i cohesió. Falla alguna cosa: música inadequada, imatges òbvies, recursos repetits, contingut desestructurat.	El contingut de la càpsula poètica no crea una atmosfera adequada d'acord amb la temàtica plantejada.
5. QUALITAT DE LES IMATGES	Bona qualitat de les imatges: no apareixen pixelades i encaixen a la perfecció en el text creat.	Algunes imatges apareixen pixelades o no encaixen en el text creat.	Les imatges no encaixen en el text creat i funcionen de manera independent.
6. CLARETAT DE VEU / o DE TEXT	Audible sense esforç, bona dramatització, lectura pausada i text llegible.	Costa entendre algun fragment del text o la música interfereix en la comprensió del contingut.	No s'entén el text i, a més, la música interfereix en la seua comprensió.

7. ADEQUACIÓ DE LA MÚSICA	S'adequa a la perfecció en l'atmosfera creada i es coordina amb les imatges.	No agrega significat al text creat ni es coordina amb les imatges escollides.	La càpsula poètica no conté música o bé aquesta distrau de la visualització.
8. CORRECCIÓ LÈXICA I GRAMATICAL	L'ús de la gramàtica i la llengua (oral o escrita) són correctes.	Trobem errors que distrauen una mica de la història quan se senten o lligem	Hi ha errors greus que apareixen repetits constantment, cosa que li lleva valor a la qualitat de la càpsula.
9. ECONOMIA EN ELS DETALLS	La història es conta amb la quantitat necessària de detalls, sense repeticions d'idees o expressions.	Excés de detalls i repeticions. Sembla que el contingut de la càpsula no avança.	La càpsula esdevé molt lenta i pot arribar a resultar avorrida o feixuga.
10. INTERÉS O EMOCIÓ	Subjectivament, l'espectador que avalua s'ha sentit interessat per la càpsula poètica.	La càpsula poètica no ha causat molt d'interés a classe.	La càpsula poètica no ha causat gens d'interés a classe.

II. ASPECTES CONCRETES: LLOCS LITERARIS I PARTICIPANTS

Imatge 1: Recorregut de la Ruta “La pàtria és el poble”, elaboració pròpia amb Google Maps.

- Llocs que es visitaran:
  - a) El Jardí del Bes
  - b) L’Albereda
  - c) La Font del Lleó
  - d) El museu de l’Almodí,
  - e) L’ermita i el mirador de Sant Josep
  - f) El Castell.

- Participants en la ruta
- Mediadors literaris: Feliu Ventura
- Docents: professor de l’assignatura de Valencià Llengua i Literatura

- Alumnes: 30 alumnes dividits en grups de 3. Per tant, 10 grups de 3 alumnes cadascun.

III. SEQÜENCIA PREVISTA D'ACTIVITATS

ACTIVITATS DE PREPARACIÓ	Feliu Ventura per interior	Aula
	Al país de la infantesa	Aula
	Fem una càpsula poètica!	Aula
ACTIVITATS DE REALITZACIÓ	Vine-te'n amb mi	Xàtiva, Jardí del bes
	Jo sóc d'ací, no puc canviar això	Xàtiva, Albereda
	Em queixe però sé que no ho vull diferent	Xàtiva, Font del Lleó
	Guardem la cendra d'un dolor passat	Xàtiva, Museu de l'Almodí
	Des d'allí he vist Xàtiva més gran	Xàtiva, Ermita de Sant Josep
	Present	Xàtiva, Castell
ACTIVITAT D'AVAUACIÓ	Si ens queda la cançó	Aula d'informàtica

Quadre resum de la seqüenciació d'activitats

A) ACTIVITATS DE PREPARACIÓ

➤ AP1: FELIU VENTURA PER INTERIOR

RESPONSABLE: Professorat	
ACTIVITAT	NOM: Feliu Ventura per interior
	TIPUS: Documental, anàlisi i reflexió
LLOC: A l'aula	
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT	Per introduir-los en el context i tot allò que va suposar la guerra civil (censura, exili, exalçament de la pàtria...) posarem la cançó "L'estaca" de Lluís Llach (annex 1). A partir d'aquesta cançó, hauran d'inferir què és l'estaca i altres metàfores presents. Així treballaran la Nova Cançó i la cançó protesta, de què Feliu és l'hereu. Seguidament veurem una adaptació feta per les professores, del documental <i>Feliu Ventura per interior, codis en ruta</i> en què els alumnes podran veure com naix aquest autor i la seua trajectòria durant els seus primers 20 anys de carrera musical. En acabar, farem una xicoteta reflexió als alumnes per tal d'extraure les paraules clau del documental: "cançó", "poble", "llengua"... en aquesta breu pluja d'idees les professores guiaran el discurs de l'alumnat per tal d'arribar al punt en què Feliu parla sobre la importància de Xàtiva en les seues lletres.
OBJECTIUS	<ul style="list-style-type: none"> - Conèixer la Nova Cançó com moviment musical social i cultural i la seua influència posterior - Conèixer la figura de Feliu Ventura - Conèixer el llenguatge poètic de la cançó de Lluís Llach, <i>L'Estaca</i>
MATERIAL	Recursos audiovisuals, documental adaptat, connexió a Internet i el text de <i>L'Estaca</i>

➤ **AP2: EL PAÍS DE LA INFANTESA**

RESPONSABLE: Professorat	
ACTIVITAT	NOM: El país de la infantesa
	TIPUS: Classe magistral. Comparació de textos.
LLOC: A l'aula	
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT	Repartirem dos textos diferents que ahora fan apologia de Xàtiva. <i>Enyor de Xàtiva</i> , de Vicent Andrés Estellés (annex 2) i <i>Lloc, Des del Bellveret</i> (annex 3) de Feliu Ventura. A partir d'ells, els alumnes hauran de trobar el punt comú entre ambdós i observar com cadascun exalta la ciutat de Xàtiva.
OBJECTIUS	<ul style="list-style-type: none"> - Conèixer textos de Vicent Andrés Estellés i de Feliu Ventura - Comparar els textos d'ambdós autors i reflexionar sobre els símbols
MATERIAL	Eines per a escriure, text <i>Enyor de Xàtiva</i> de Vicent Andrés Estellés, text <i>Lloc, Des del Bellveret</i> de Feliu Ventura

➤ **AP3: FEM UNA CÀPSULA POÈTICA!**

RESPONSABLE: Professorat	
ACTIVITAT	NOM: Fem una càpsula poètica!
	TIPUS: Classe magistral
LLOC: Aula	
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT	La finalitat d'aquesta seqüència és produir una càpsula poètica. Per açò dedicarem una sessió a explicar com es crea aquest recurs audiovisual a partir de la fitxa situada a l'annex 4 i a resoldre els dubtes de l'alumne.

	Seguidament, Dividirem als alumnes en grups de 3 (10 grups de 3 alumnes) i a cada grup li lliurarem un full en format pergamí (annex 5). Els explicarem que a cada parada, abans de començar, els alumnes trobaran en un codi QR la cançó corresponent de Feliu Ventura.
OBJECTIUS	<ul style="list-style-type: none"> - Utilització guiada de les TIC en l'elaboració d'un producte final. - Mantenir una relació col·laborativa, participativa i positiva amb els companys de classe. - Despertar l'esperit crític dels alumnes arran la realització del debat: el nostre origen determina qui som?
MATERIAL	Eines d'escriptura, fitxa de l'annex, pergamí.

B) ACTIVITATS DE REALITZACIÓ

➤ AR4: VINE-TE'N AMB MI

RESPONSABLE: Professorat	
ACTIVITAT	NOM: Bomba musical
	TIPUS: Agilitat mental
LLOC: Xàtiva, Jardí del bes; <i>Lloc 5, Història d'un sofà</i>	
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT	Abans que res, escoltarem la cançó <i>Història d'un sofà</i> de Feliu Ventura que trobarem amb un codi QR (disponible a l'annex juntament amb la lletra de la cançó, annexos 6 i 7). En aquesta primera parada, farem un joc ràpid, "la bomba musical" en què els alumnes s'hauran de col·locar en cercle i passar-se un baló entre ells. Cada vegada que un alumne tinga el baló, haurà de cantar una cançó o recitar un poema que tinga un mot concret, com ara: "bes".
AMBIENTACIÓ	Comencem al Jardí del Bes, un lloc màgic, ja que <i>Història</i>

	<i>d'un sofà</i> és una cançó que parla de la nostàlgia de tornar a casa i aquest jardí situat a l'entrada de la ciutat representa el simbolisme de la tornada. Està dedicat a Attilio Bruschetti i la seua dona, Carmen Pérez, atès que van cedir el terreny per a la seua construcció. Inicialment es deia el Jardí del vers perquè Bruschetti llegia poemes a la seua estimada a l'ombra dels arbres.
OBJECTIUS	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar i reflexionar sobre els símbols d'algunes cançons proposades. - Conèixer la figura de Feliu Ventura i el llenguatge poètic de les seues cançons.
MATERIAL	Codi QR (annex 6), lletra d' <i>Història d'un sofà</i> (annex 7), baló, (telèfons mòbils o càmeres), paraula clau "PROMESA"

➤ **AR5: JO SÓC D'ACÍ, NO PUC CANVIAR AIXÒ**

RESPONSABLE: Professorat	
ACTIVITAT	NOM: El nostre origen determina qui som?
	TIPUS: Reflexió i debat
LLOC: Xàtiva, Albereda; Lloc 3, <i>El que diuen els arbres</i>	
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT	Abans que res, escoltarem la cançó <i>El que diuen els arbres</i> de Feliu Ventura que trobarem amb un codi QR (disponible a l'annex juntament amb la lletra de la cançó, annexos 8 i 9). En aquesta AR seurem a terra a mode d'assemblea junt al Gran Teatre de Xàtiva i encetarem un debat seguint la lletra de la cançó: "jo sóc d'ací, no puc canviar això". El debat girarà al voltant de les qüestions: el nostre origen determina qui som? Per què?. Cada grup haurà d'argumentar la seua resposta oralment mentre un grup s'encarrega de moderar l'activitat.

AMBIENTACIÓ	Feliu Ventura sempre diu als concerts que l'Albereda de Xàtiva és el millor lloc per a seure en un banc, veure els arbres i reflexionar. Nosaltres li prendrem la paraula i parlarem dels nostres orígens.
OBJECTIUS	<ul style="list-style-type: none"> - Despertar l'esperit crític dels alumnes - Mantenir una relació col·laborativa, participativa i positiva entre els companys de classe
MATERIAL	Codi QR (annex 8), lletra d' <i>El que diuen els arbres</i> (annex 9), (telèfons mòbils o càmeres), la paraula clau "VENT"

➤ **AR 6. EM QUEIXE PERÒ SÉ QUE NO HO VULL DIFERENT**

RESPONSABLE: Professorat	
ACTIVITAT	NOM: Em queixe però sé que no ho vull diferent
	TIPUS: Taller d'escriptura i reflexió
LLOC: Xàtiva, Font del Lleó, <i>Lloc 2</i>	
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT	<p>Abans que res, escoltarem la cançó <i>Lloc 2</i> de Feliu Ventura que trobarem amb un codi QR (disponible a l'annex juntament amb la lletra de la cançó, annexos 10 i 11).</p> <p>En aquesta cançó, Feliu Ventura fa una mena de recorregut pels seus orígens esmentant els carrers de la ciutat. Nosaltres farem parada en la Font del Lleó on la professora deixarà una brúixola a la Font del Lleó, aleshores els alumnes hauran de reflexionar sobre perquè els agrada estar en casa o al seu poble (el benestar, la tranquil·litat, etc) i ho escriuran en forma de vers en un paperet. Llavors, un grup s'encarregarà de guardar tots els versos fins el final de la ruta.</p>
AMBIENTACIÓ	<p>Xàtiva és coneguda com a "La ciutat de les mil fonts" i nosaltres, seguint les lletres de Feliu Ventura arribem a aquesta font, de parada obligatòria atès que està al centre de la ciutat, juntament amb l'Ajuntament.</p> <p>El lloc va ser cita de recepcions oficials de visites</p>

	principesques i de personatges representatius, com demostra la placa commemorativa a Ferran VII que podem veure sota la figura del Lleó, feta de marbre.
OBJECTIUS	<ul style="list-style-type: none"> - Reflexionar sobre perquè els agrada estar en casa o al seu poble - Organitzar grups de treball per a la realització d'algunes tasques
MATERIAL	Codi QR (annex 10), lletra de <i>Lloc 2</i> (annex 11), eines per escriure, brúixola, eines per fer fotografies i vídeo (telèfons mòbils o càmeres), paraula “CARRER”

➤ **AR7: GUARDEM LA CENDRA D'UN DOLOR PASSAT**

RESPONSABLE: Professorat	
ACTIVITAT	NOM: Guardem la cendra d'un dolor passat
	TIPUS: Visita al museu i dramatització
LLOC: Museu de l'Almodí, Xàtiva	
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT	<p>Abans que res, escoltarem la cançó <i>Si véns</i> de Feliu Ventura que trobarem amb un codi QR (disponible a l'annex juntament amb la lletra de la cançó, annexos 12 i 13).</p> <p>En aquesta activitat escoltaran la cançó <i>Si véns</i> de Feliu Ventura on fa referència a la cremada de Xàtiva: "D'antics combats/ Guardem la cendra d'un dolor passat/ De flames que ens empenyen als estels/ Sobre les teules brunes". Per això, hem considerat adequat fer una visita al museu. En aquest museu podem trobar el retrat de Felip V capgirat pels veïns de la ciutat com a venjança per la crema de la ciutat l'any 1707. Com que aquesta part de la ruta és transversal amb l'assignatura d'història, aprofitarem per introduir-los aquests coneixements. Abans que res, un grup trencarà un full amb la paraula “FURS” davant dels seus companys, i tot seguit, dos grups faran una representació a mode de debat segons els</p>

	<p>bàndols que participaren a la Batalla d'Almansa (botiflers vs. maulets), a partir d'uns rols que assignarà la professora i que trobarem a l'annex 14. En acabar entrarem al museu. Per dur a terme la representació el professorat repartirà a cada grup un full amb unes quantes frases relacionades amb el motiu de la Batalla.</p>
AMBIENTACIÓ	<p>El Museu Almodí està situat al carrer de la Corretgeria que va de la plaça de la Seu on es troben la Col·legiata i l'antic Hospital, fins la Porta de Santa Tecla, a ponent. Va ser fundat per l'Ajuntament en 1917 i les seues col·leccions es declaren Bé d'Interès Cultural en 1962.</p> <p>Al museu podem trobar majoritàriament objectes relacionats amb la història de la ciutat, des de pintura i escultura a ceràmica arquitectònica, fotografies, mobles, cartells, tèxtils, orfebreria, etc., que permeten oferir un excel·lent discurs històric. Lligat amb el tema de l'activitat, hi ha el famós retrat de Felip V, que està penjat cap per avall per ser el monarca que decretà l'incendi de la Ciutat</p>
OBJECTIUS	<ul style="list-style-type: none"> - Conèixer aspectes històrics de la ciutat de Xàtiva com: el setge de 1707. - Organitzar grups de treball per a la realització d'algunes tasques. - Mantenir una relació col·laborativa, participativa i positiva amb els companys de classe. - Despertar l'esperit crític dels alumnes
MATERIAL	<p>Codi QR (annex 12), lletra <i>Si véns</i> (annex 13), text amb els rols per a la representació (annex 14), eines per a fer fotografies o vídeo (telèfons o càmeres) i la paraula clau: "TEMPS"</p>

➤ **AR8: DES D'ALLÍ HE VIST XÀTIVA MÉS GRAN**

RESPONSABLE: Professorat	
ACTIVITAT	NOM: Des d'allí he vist Xàtiva més gran
	TIPUS: Narració d'una llegenda
LLOC: Ermita i mirador de Sant Josep, <i>Lloc</i>	
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT	<p>En aquest cas, com que no hem trobat la cançó <i>Lloc</i> atès que només va ser enregistrada al primer cassette de Feliu Ventura l'any 1996, mitjançant un codi QR (annex 15) tots els alumnes s'encarregaran de recitar-la.</p> <p>Arribem al mirador de Sant Josep i és hora de treballar la màgia de la Xàtiva de Feliu Ventura des d'ací, ja que és el punt de descans abans d'arribar al castell i des d'ell podem observar tota la ciutat. En aquest punt, 2 grups s'encarregaran de contar una llegenda sobre la Torre del Sol del castell, visible des de l'ermita.</p>
AMBIENTACIÓ	<p>Aquesta ermita es va construir al segle XIX sobre les restes d'una ermita gòtica del segle XVI. La porta principal i part de la fatxada posterior ocupen un tram de l'antiga muralla àrab on s'ubicava la porta d'accés fortificat des de la ciutat fins al castell. A més, compta amb un mirador i una escultura que fa un homenatge a la pilota valenciana, des d'allí es veu tota la ciutat i les muntanyes que l'envolten, per tant, és el lloc ideal per a contar la llegenda.</p>
OBJECTIUS	<ul style="list-style-type: none"> - Conèixer llocs significatius de la ciutat de Xàtiva - Conèixer la llegenda "La torre del sol"
MATERIAL	<p>Codi QR (annex 15), el text amb la llegenda (annex 16), eines per a fer fotografies o vídeo (telèfons o càmeres) i la paraula clau "TEMPS"</p>

➤ **AR9: PRESENT**

RESPONSABLE: Professorat	
ACTIVITAT	NOM: Present
	TIPUS: Visita guiada al castell de Xàtiva
LLOC: Xàtiva, castell	
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT	El castell. Per últim, dinarem al castell de Xàtiva i realitzarem una visita guiada amb els professors d'història. En finalitzar la visita, el grup que en l'AR6 s'havia encarregat de recollir els versos, els repartirà entre tots els alumnes, que hauran d'utilitzar-los juntament amb les paraules clau per a escriure un micropoema o primer esborrany de cançó.
OBJECTIUS	- Visitar el castell de Xàtiva per conèixer aspectes històrics de la ciutat
AMBIENTACIÓ	El castell és una doble fortalesa sobre Xàtiva, per la situació estratègica de la ciutat ha estat escenari i testimoni de nombrosos conflictes. Dividit en el Castell Menor i Castell Major, el primer s'assenta sobre restes iberes i romanes. Les successives cultures que han poblat aquestes terres l'han anat ampliant i fortificant. Ja va tindre protagonisme durant les campanyes d'Anníbal i en el període d'Al-Àndalus. Fou més tard important, en temps del Regne de València, en les guerres contra Castella, en les de Germanies i en la de Successió, així com presidi d'il·lustres condemnats. Des del Castell baixen les muralles que abraçaven la Xàtiva altmedieval. Ens trobem davant d'una de les joies de la ciutat, d'arquitectura imponent, declarada Bé d'Interès Cultural. Malgrat les seues arrels iberes i romanes, la major part de les muralles i torres conservades són d'origen islàmic o gòtic.
MATERIAL	Eines per escriure, eines per a fer fotografies o vídeo (telèfons o càmeres).

C) ACTIVITAT D'AVALUACIÓ

➤ A10: SI ENS QUEDA LA CANÇÓ

RESPONSABLE: Professorat	
ACTIVITAT	NOM: Si ens queda la cançó
	TIPUS: Audiovisual. Creació de la càpsula poètica.
DURACIÓ: 2 SESSIONS	
LLOC: Aula d'informàtica	
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT	SESSIÓ 1. A partir de la fitxa que explicarem a l'AP3 (annex 4), i el poema creat a casa després de la ruta, els alumnes hauran de crear la seua càpsula poètica a l'aula d'informàtica, on tindran totes les eines que puguen necessitar.
	SESSIÓ 2. Presentació per grups de les seues càpsules poètiques. Després de cada projecció hi haurà un torn obert de preguntes. La professora avaluarà les càpsules d'acord amb la rúbrica d'avaluació plantejada.
OBJECTIUS	<ul style="list-style-type: none"> - Realitzar lectures d'obres literàries triades a proposta del professor, en veu alta i participant en dramatitzacions i improvisacions de textos adequats al nivell, aplicant-hi tècniques expressives i teatrals. - Crear un poema seguint amb el simbolisme de les Cançons Lloc de Feliu Ventura. - Crear una càpsula poètica audiovisual.
MATERIAL	Ordinadors, càmeres fotogràfiques i de vídeo (podem utilitzar el telèfon mòbil), eines d'escriptura, micròfon o gravadora (podem utilitzar la del telèfon mòbil), ordinadors, Movie Marker o iMovie.

IV. A TALL DE CONCLUSIÓ

Fa anys, un altre cantautor socarrat, Raimon, cantava allò de “qui perd els orígens perd la identitat”, amb aquesta ruta literària la nostra intenció era revifar aquesta flama. D’ací la intencionalitat de portar-la a terme la ruta amb un altre institut socarrat, ja que a més de compartir aquest apel·latiu, l’IES Pare Arqués de Cocentaina rep alumnes de pobles dels voltants, fet que volem aprofitar per aprofundir sobre els nostres orígens i com haver nascut en un lloc o altre ens pot marcar. En aquest cas, els alumnes han rememorat el moviment de la Nova Cançó a partir d’un dels seus representants actuals, Feliu Ventura i han tingut l’oportunitat de recórrer els indrets que encisen al cantautor xativí. Així, a partir d’aquesta experiència els alumnes han pogut visitar diferents llocs de Xàtiva com el Jardí del Bes, el museu de l’Almodí o el Castell, entre altres i ser testimonis de la màgia d’aquesta ciutat, la qual comparteixen amb els seus pobles, ja que cal recordar que durant la ruta els alumnes, per grups de tres, han creat càpsules poètiques, així com l’enregistrament i presentació d’aquestes. Aquesta activitat ha sigut una mena d’espurna creada amb la finalitat de reflectir els sentiments que els han transmès les cançons de Ventura al llarg de la ruta.

V. BIBLIOGRAFIA

- Lloc (des del Bellveret)* [cançó] (1996). Feliu Ventura. “L’única diferència”. Xàtiva.
- Lloc 2* [cançó] (2002). Feliu Ventura. “Estels de tela”
- Lloc 3, El que diuen els arbres* [cançó] (2003). Feliu Ventura. “Barricades de paper”.
- Lloc 4, Si véns* [cançó] (2006). Feliu Ventura. “Alfabet de futur”
- Lloc 5, Història d’un sofà* [cançó] (20011996). Feliu Ventura.
- VVAA (2012), *Llegendes de la Costera*. Xàtiva. Associació Amics de la Costera

VI. WEBGRAFIA I ALTRES RECURSOS

Adaptació del documental:

<https://drive.google.com/open?id=0BzgRJWgfmH7CQUcyUHpzWm9iVm8>

LA PÀTRIA ÉS EL POBLE (2016): Càpsula poètica Enyor de Xàtiva, *Youtube* [en línia]:

<https://www.youtube.com/watch?v=Be6YPogwy0k>

DE LA TORRE, TONI (2013): “El poder del videolit per a recrear la lectura, *La paraula*

vola [en línia]: <http://laparaulavola.blogspot.com.es/2013/04/el-videolit-per-recrear-una-lectura.html>

Generador de codis QR: <http://www.codigos-qr.com/>

Xàtiva turisme: <http://www.xativaturismo.com/val/>

VII. INFORMACIÓ ADDICIONAL

Autorització d'eixida del centre durant l'horari escolar

En/Na _____ amb DNI _____

com a mare/pare/tutor de l'alumne/a _____ del

grup _____ de l'IES Pare Arqués de Cocentaina, autoritze l'eixida del centre el dia 23

d'octubre de 2016 des de les 8:30h fins a les 17h amb el següent motiu:

Realització de la ruta literària *La pàtria és el poble* a la localitat de Xàtiva.

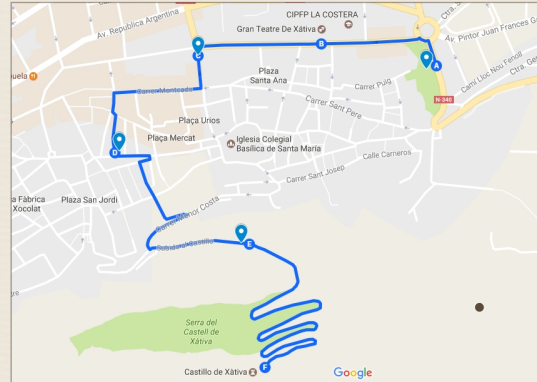
(Cal adjuntar fotocòpia del DNI del pare/mare/tutor)

Signatura del pare/mare/tutor

Signatura del director/a

Cocentaina, ____ de _____ de 20__

CODIS EN RUTA

Quan vaig començar a cantar, inclús abans, sabia que el nom de la millor ciutat del món apareixeria en tots els discos i en compte d'amagar-ho vaig decidir identificar clarament aquelles cançons amb el nom de

Lloc.

IES PARE ARQUÉS DE COCENTAINA
DEPARTAMENT DE VALENCIÀ : LLENGUA I LITERATURA

4t d'ESO

LA PÀTRIA ÉS EL POBLE

"Vinc d'un lloc que no és massa especial qualsevol mortal hi pot anar; només s'ha d'estimar fort allò que ens lleva la mort."

Les nostres arrels determinen com som. Per això hem escollit les Cançons Lloc de Feliu Ventura, que rere la música i lletra amaguen la seua ciutat, Xàtiva. Així, sota l'eslògan "La pàtria és el poble" recorrerem la ciutat sota la música de Lloc, Des del Bellveret, Lloc 2, Lloc 3 El que diuen els arbres, Lloc 4 Si véns i Lloc 5 Història d'un sofà.

La nostàlgia de tornar a casa, la importància del nostre origen, el sentiment de pàtria. Xàtiva, present, passat i futur.

Feliu Ventura (Xàtiva, 1976) és un cantautor valencià

Inicialment influenciat per Raimon, ha evolucionat cap a un so pop rock acústic on gaudeixen de gran importància i elaboració les lletres de les cançons. Darrerament, compta amb la col·laboració habitual del seu guitarrista Borja Penalba.

La seua trajectòria comença amb la publicació l'any 1996 d'una primera maqueta en format casset. Després de fer rodar les seues primeres cançons arreu del territori.

El cantautor de Xàtiva ha sigut aclamat pels lectors de la revista Enderrock, i ha guanyat tots els premis en la categoria de Cançó d'autor. Millor Artista, Millor Disc Millor Cançó i Millor Concert.

LA PÀTRIA ÉS EL POBLE

En aquesta ruta treballarem el llenguatge poètic i el simbolisme de les Cançons Lloc que Feliu Ventura dedica a la seua ciutat, Xàtiva. Començant per *Lloc (des del Bellveret)* enregistrada l'any 1996, fins a *Història d'un sofà* de l'any 2011, recorrerem els indrets que encisen al cantautor socarrat.

JARDÍ DEL BES I L'ALBEREDA

Ens endinsarem en la ciutat des de l'entrada amb Genovés, on trobarem el Jardí del Bes, un espai únic dedicat al filòsof Attilio Bruschetti que encara alberga restes de les muralles que abans baixaven des del castell per protegir l'entrada a la ciutat. Des d'ací, ens endinsarem en la ciutat des d'un dels seus llocs més màgics, un lloc que, segons Feliu Ventura, és l'indicat per aturar-se i meditar, l'Albereda.

LA FONT DEL LLEÓ I EL MUSEU DE L'ALMODÍ

Seguirem més avant, creuant l'Albereda fins arribar a la Font del Lleó, no debades Xàtiva és la Ciutat de les Mil Fonts. Tanmateix, també és la ciutat que renaix de les cendres i així ho comprovarem al Museu de l'Almodí, on visitarem el famós quadre de Felip V que commemora la crema de la ciutat l'any 1707.

EL MIRADOR DE SANT JOSEP I EL CASTELL

Xàtiva és jardí, és art, és història, però sobretot és fortalesa. De camí cap al castell farem una breu aturada al mirador de l'Ermита de Sant Josep, des d'on podrem contemplar la ciutat, envoltada amb restes de l'antiga muralla. Finalment seguirem el nostre camí cap apunt, fins arribar al Castell on farem una visita guiada.

Vine-te'n amb mi...

Jo sóc d'ací, no puc canviar això

Em queixe però no sé que no ho vull diferent

Guardem la cendra d'un dolor passat

Des d'allí he vist Xàtiva més gran

Present

VIII. ANNEX

ANNEX 1

L'ESTACA, LLUIS LLACH

L'avi Siset em parlava
de bon matí al portal
mentre el sol esperàvem
i els carros vèiem passar.

Siset, que no veus l'estaca
on estem tots lligats?
Si no podem desfer-nos-en
mai no podrem caminar!

Si estirem tots, ella caurà
i molt de temps no pot durar,
segur que tomba, tomba, tomba
ben corcada deu ser ja.

Si jo l'estiro fort per aquí
i tu l'estires fort per allà,
segur que tomba, tomba, tomba,
i ens podrem alliberar.

Però, Siset, fa molt temps ja,
les mans se'm van escorxant,
i quan la força se me'n va
ella és més ampla i més gran.

Ben cert sé que està podrida
però és que, Siset, pesa tant,
que a cops la força m'oblida.
Torna'm a dir el teu cant:

Si estirem tots, ella caurà...
Si jo l'estiro fort per aquí...

L'avi Siset ja no diu res,
mal vent que se l'emportà,
ell qui sap cap a quin indret
i jo a sota el portal.

I mentre passen els nous vailets
estiro el coll per cantar
el darrer cant d'en Siset,
el darrer que em va ensenyar.

Si estirem tots, ella caurà...
Si jo l'estiro fort per aquí...

ANNEX 2

ENYOR DE XÀTIVA, VICENT ANDRÉS ESTELLÉS

Arriben a la fi els dies que hem viscut a Xàtiva, tu i jo.
Arriben a la fi. Molts els recordarem
i molt enyorarem, amb un fons de guitarres humides, aquestes
aquest cel de coloms, [hores clares,
aquest no-res,
açò.

Recordarem, tu i jo, els matins plens de fulles
i teuladins rabents i joganers,
els migdies d'una aigua de pupil·la, quieta,
els caps al tard de branques i confidents i benignes,
la nit del Bellveret,
el riu de la muralla, la porta dels Agermanats,
la del Lleó:
aquests minsos minuts que ens deixaven tan rics.

Dintre la nit, seguirà brollant una font.

Els remorosos arbres de l'Albereda,
els geranis, el temple polsós,
el dia del Vallés i les pedres antigues,
les fonts que inventen músiques propícies,
les places, els llocs on tu i jo fórem el matrimoni vell.

El dia patriòtic de l'aplec,
tu i jo dintre de les banderes i els crits,
les amistats honestes, per a tota la vida,
la Cova dels Coloms,

el carrer Blanc,
la plaça del Collar de la Coloma.
I a les nits, en tornar a casa, la copa al bar.

Tot allò i tot açò.
Plegarem els records, com una roba,
i darrerament, com qui ajunta les mans al baix ventre,
tancarem els ulls, tu i jo,
i encara hem de seguir veient, dintre la fosca,
muntanya amunt,
els arbres i les pedres rostides del Castell.

ANNEX 3

LLOC 1, DES DEL BELLVERET, FELIU VENTURA I CODI QR

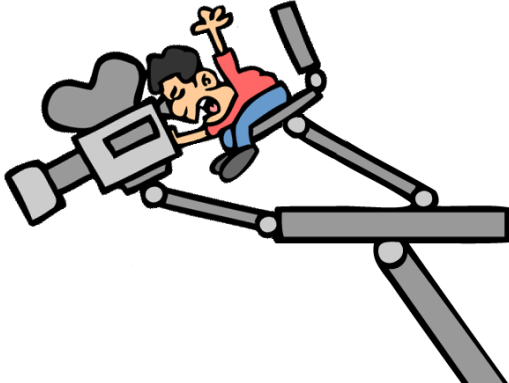
Vinc d'un lloc on mai no havia estat,
Des d'allí he vist Xàtiva més gran;
És allí on he estat feliç
Contagiat del seu somrís.

És d'allí d'on es veu apitxar
un poble que era meridional;
i les pedres del castell
parlaven d'aquesta gent.

He vist la casa d'aquell trobador
a qui sa mare li ho guardava tot;
és ell qui porta els meus acords
cap a una nova cançó.

Vinc d'un lloc que no és massa especial
qualsevol mortal hi pot anar;
només s'ha d'estimar fort
allò que ens lleva la mort.

ANNEX 4. FEM UNA CÀPSULA POÈTICA!

AP3	FEM UNA CÀPSULA POÈTICA!	
<p>QUÈ ÉS UNA CÀPSULA POÈTICA?</p> <p>És un recurs audiovisual que s'articula a partir d'un text literari, en aquest cas un poema, a partir d'imatges, vídeo i música a través d'un projecte de creació.</p>	<p>COM LA REALITZAREM?</p> <p>Farem una eixida, <i>La pàtria és el poble</i>, en la qual coneixerem la Xàtiva de Feliu Ventura a partir de les Cançons Lloc. Durant aquesta eixida us donarem una sèrie de paraules que hauran d'aparèixer a un poema a partir del qual crearem la càpsula.</p>	
<p>QUÈ NECESSITAREM?</p> <p>Càmeres fotogràfiques i de vídeo (podem utilitzar el telèfon mòbil), eines d'escriptura, micròfon o gravadora (podem utilitzar la del telèfon mòbil), ordinadors (podem utilitzar l'aula d'informàtica), Movie Marker o iMovie.</p> <p>NOTA: Durant l'excursió haureu de dur el telèfon enregistrar vídeos i fer fotografies.</p>		
<p>EXEMPLES DE CÀPSULES:</p> <p><i>Enyor de Xàtiva:</i> https://youtu.be/BmqcL7lmyzA</p> <p><i>Estellés de mà en mà:</i> https://www.youtube.com/watch?v=D0ws3HphTRM</p> <p><i>Después, mañana</i> de Loreto Sesma: https://www.youtube.com/watch?v=VumWucfDL6M</p> <p><i>A Guillem:</i> https://www.youtube.com/watch?v=_FqHwFK3PhY</p>		
<p>QUÈ HAURÀ DE TINDRE LA CÀPSULA? QUÈ VALORAREM?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Títols de crèdit que incloguen: autors del vídeo, procedència de la imatge i la música, programa d'edició i data de creació. ● Coherència en el poema i atmosfera creada adaptada al contingut: comunica el simbolisme, les emocions, té metàfores d'acord amb el poema. ● Bona qualitat d'imatges i música: so fàcilment audible, bona dramatització del text. ● Coordinació música, imatges i veu. ● Bona correcció lèxica i gramatical. ● Economia en detalls: no es repeteixen idees ni expressions. ● Subtítols. ● La càpsula tindrà una durada màxima de 2:30 minuts. 		

ANNEX 5

PERGAMÍ

ANNEX 6

LLETRA D'HISTÒRIA D'UN SOFÀ, FELIU VENTURA I CODI QR

En els confins
d'un vell sofà
ric de mudances
de què em desfaig
per evident
falta d'espai
he despertat
unes "caniques"
que hivernaven
amb tres pessetes
un bolígraf
i uns tiquets.

Em ve el perfum
del magatzem
de torrefactes
i el sorollet
dels ous batuts
en Duralex
tot cavalcant
barana avall
amb roba neta
pujant després
de tres en tres -brut-
els graons.

Vine-te'n amb mi...
No més promeses
Només vull que torne a casa
Aquell xiquet que un dia vaig ser
Perquè m'ensenyi
a parlar amb la veu nova
de cada por que duc a dins

En els confins
d'un vell sofà
ric de mudances
on vaig aprendre
a descordar
roba interior
he retrobat les discussions
que edulcoraven
amargs cafès
sobre el futur
i el nostre lloc

Em ve el perfum
d'una vesprada
a l'Albereda
i el sorollet

dels teuladins
a l'estació:
fotografies
que he guardat
als embalatges
arraconats
dintre de l'eco
del pis buit.

Vine-te'n amb mi...
No més promeses
Només vull que torne a casa
Aquell desig d'obrir el món
Per desmuntar-lo
I buscar entre les fitxes
Una que porte el

meu color.

En els confins
d'un vell sofà
ric de mudances
a qui sabré
trobar de nou
algun espai
pense guardar
el que continga
a partir d'ara
per retrobar-ho
quan em calga
respirar.

Vine-te'n amb mi.

ANNEX 7

LLETRA LLOC 3. EL QUE DIUEN ELS ARBRES, FELIU VENTURA I CODI QR

Em va agafar les mans
i les posà en la terra
i em cremà per un moment.
"tu vens d'ací, no pots canviar això".
Ell entenia tot el que deien els arbres,
jo només sentia vent.

Em va alçar contra el cel
per a seure'm als muscles
i esclatà la meua ment.
"jo sóc d'ací, no puc canviar això".
i vaig entendre tot el que deien els arbres
on només sentia vent.

Hem de fer més
per a avançar més;
si és sostenible
es farà visible.
Des del meu lloc
fins el més remot;
sembrar ací
per a collir allí.
Interpretar un altre repertori:

salvar a pams el propi territori.

Un nou model

un nou poder

per a fer més

no renunciar a res.

Hem de fer un esforç

per a escoltar els arbres

o només quedarà vent!

ANNEX 8

LLETRA LLOC 2, FELIU VENTURA I CODI QR

Tornar al meu carrer
Trobar la mateixa gent
Udolar com un gos perdut
A la porta de casa.

Entrar al mateix bar
Seure, on solíem, junts.
I, entre converses de fum,
la cervesa de sempre.

Em queixe però sé
Que no ho vull diferent.

Tornar a la meua ciutat
Deixar l'estació de trens
Visitar l'antic hospital
I la plaça Sant Jaume.

Pujar al Bellveret
Passejar Albereda avall
Beure a la Font del Lleó
A prop d'on vaig nàixer.

Passejar pels menuts carrers
De la Xàtiva que més vull
Emblanquinats i amb balcons
Forjats amb els segles.

Voldria tornar a obrir
La finestra que duc al pit
Deixar entrar els sons
D'una música lenta.

Tornar, tornar a la, tornar a la mà, tornar a la mateixa.
Tornar, tornar a la, tornar a la mà, tornar a la mateixa mà.

ANNEX 9

LLETRA LLOC 4: SI VÉNS, FELIU VENTURA I CODI QR

Si véns sabràs
Perquè sent fred dins meu quan estic lluny
he emmalaltit d'una lluna de coure
Sobre les teules brunes

Absent i estrany
Ferit d'antics carrers i albaes suaus
No sé obrir els meus ulls si no és ací
Sobre les teules brunes

D'antics combats
Guardem la cendra d'un dolor passat
De flames que ens empenyen als estels
Sobre les teules brunes.

Pacient i amant
Et done la cançó per anar lluny
Que t'acompanye sempre el seu alè
Sobre les teules brunes

ANNEX 14. ROLS PER A LA REPRESENTACIÓ DE LA BATALLA D'ALMANSA

BOTIFLERS	MAULETS
Ha mort Carles II sense descendència i el testament li dona la Corona al nou rei Felip V!	Aragó, Catalunya i el regne de València alcem la bandera a favor del pretendent Carles III!
Implantarem la nostra llengua castellana, la nostra cultura i les nostres lleis. Mort als vostres furs!	Lluitarem pels nostres furs i per la Independència del Regne de València.
Desfarem els murs de la ciutat si us imposeu!	La ciutat de Xàtiva resisteix a les tropes Borbòniques! Lluitarem fins el final!

ANNEX 16

LA LLEGENDA (IMMORTAL) DE LA TORRE DEL SOL de Xavier Aliaga

La neu deixa de caure. I el vent inhòspit i gèlid, que havia assotat durant tota la nit, declara una sobtada treva. Algun raig de sol afeblit aconsegueix trobar una escletxa entre la capa de núvols i genera un contrast cromàtic amb el mur plomís que hi ha sobre els nostres caps i ens cobreix l'ànima. Li pregunte a Marc, el meu nét, de visita a Xàtiva, o al que ara s'anomena *Conurbació 56*, si li faria goig fer un passeig fins el Castell. Em fa un somriure. “Segur que podràs?”. “Amb aquesta nova pròtesi dinàmica els meus genolls i jo som capaços de tot”, li conteste, ufanós. Després d'afrontar un parell de controls militars, guanyem la costa del Castell. Marc, qui no ens visitava des de feia almenys cinc anys, s'atura per contemplar el paisatge, el continu de llums que abasten tota la vall, com un gegantesc quadre de comandaments amb tots els pilots encesos. “Tu no ho has viscut, però fa unes dècades, molt abans del canvi global i dels grans disturbis, encara hi havia una zona d'horta, que donava aliments, i els districtes eren pobles independents. No vull semblar nostàlgic, però era molt més bonic”, li explique. Marc fa posat de voler creure. “Fa pena veure-ho ara. I aquest maleït hivern interminable tampoc fa les coses fàcils...”, remarque. Recuperem el pas. Ens fem propòsit d'arribar al Castell. Però en una de les revoltes, el meu nét es queda contemplant una part de la muralla i una imponent torre. “No la recordava”, diu Marc. “És la Torre del Sol... vols saber la història que conta l'origen del seu nom?”. “Una història? Una torre així té una història interessant?”, es rebel·la, escèptic. “Bé, més aviat és una llegenda”. “Una llegenda? Unaaa llegeendaaa...”. Marc no s'espera a la meua explicació i consulta ràpidament un dispositiu de mà que té a la butxaca, un dels d'última generació. “Oh, interessant... com un conte, no? Significa que no va passar en realitat”. “Una cosa així”.

“Vaig conèixer aquesta llegenda fa molt de temps, ton pare tindria uns tres o quatre anys. Fou en una mena de recorregut turístic comentat per Xàtiva que acabava ací, precisament, en la Torre del Sol. Recorde una xica, feren una dansa a la llum de la lluna. Un temps després, una associació cultural em va demanar que escriguera la història, per a una publicació que arreplegava les llegendes de la Costera, així es deia aleshores tota aquesta zona. Per això la tinc encara present. I el llibre encara deu estar a casa”. Marc fa un posat interessat. Seguem a les escales. I comence la narració.

“En algun moment indeterminat, d’un passat llunyà, habitava el castell un rei que tenia una bellíssima filla, la princesa Astre Celest. Tant captivat estava el rei per la bellesa i distinció de la jove que, a diferència dels usos de l’època, on els casaments es concertaven per interessos polítics o econòmics, sense tenir en compte ni la voluntat ni el cor dels contraents, li permeté escollir el seu marit. Malauradament per al rei, la princesa era difícil d’aconterar: cap dels pretendents que demanaren la seua mà la complagueren, ni tan sols aquells que havien demostrat els majors mereixements i honors en el camp de batalla. I el temps corria en contra dels interessos del rei, atès que es feia vell i volia tindre un successor...”. “Tot açò em sona d’alguna cosa”, intervé Marc. “Tingues paciència, fins ací moltes llegendes s’assemblen. Continue. Llavors, Astre Celest, pressionada per son pare, demanà que s’organitzara un torneig. El príncep que en resultara guanyador, seria escollit. I heus ací que, després de violents i acarnissats combats, atiat per la promesa de posseir tan bella princesa, el guanyador entre tots fou un estranger estrany i poc agraciat, lleig i geperut. A contracor, disgustada, la princesa va ungir el vencedor amb la corona de llorer i flors daurades. Però posà una nova condició: es casaria amb ell si era capaç de proporcionar-li una garrafa amb l’aigua de la vida, el líquid de la immortalitat que garantiria que la seua bellesa mai no fóra consumida pel decurs del temps. O ell o qualsevol altre que en fóra capaç. L’empresa era suïcida: aquella aigua es trobava en el fons d’una caverna a la qual s’accedia a través d’un pou inacabable, de parets lliscoses com una anguila. I el pitjor no era això, sinó l’imponent drac de set caps que defensava el líquid element i al qual s’havia de decapitar successivament un parell de vegades per matar-lo... I ja veus que he parlat de set caps”. “Un encant, la princesa...”, diu Marc, entre rialles. Doncs sí, perquè alguns dels prínceps que havien sobreviscut al combat decidiren reservar les seues vides per a empreses més factibles. Uns altres, però, moriren en intentar-ho... “. “I ara em diràs que tots tret del nostre amic geperut...”. “Efectivament. No se sap com, a les llegendes sempre hi ha alguns buits sense omplir, el príncep poc agraciat matà el drac, es féu amb l’aigua miraculosa i li la portà a la princesa, que consumí la garrafa tot d’una i sense pensar. Per fi, complia el seu somni d’immortalitat i fins i tot aconseguia potenciar i ressaltar els seus encants físics. Tothom es va quedar admirat. L’aigua, però, no aconseguir reblanir el seu caràcter. I com que no semblava diposada a complir el seu compromís exigí una nova prova, la de la conquesta del Regne del Sol i poder ser

ungida com a Princesa del Sol...”. “Uf, terrible... I els pretendents caigueren?”. “No exactament. Es va produir un gran corrent escèptic, molts dels pretendents pensaren que fins allí havia arribat la riuada, o siga, que ja hi havia prou, que les noves exigències d’Astre Celest no eren acceptables. Fins i tot en la Cort i fora començà a estendre’s el malnom despectiu de *Princesa del Sol*. I el nostre heroi -per molts motius- príncep geperut exigí del rei el compliment del compromís i la mà d’Astre Celest. Tanmateix, la boda no arribà a celebrar-se perquè l’etern aspirant aparegué assassinat. I a partir d’ací, el caos, la guerra i la destrucció: amb el principal i legítim aspirant mort, segurament per enveja. I farts de les condicions de la princesa, els prínceps supervivents començaren una guerra contra el rei que, un temps després es convertí en un conflicte dels uns contra els altres, gràcies a diferents i canviant aliances atiadades per la pròpia princesa. Un temps fosc, desagradós i hostil que submergí pobles i ciutats en una espiral de violència i dolor... La bellesa, convertida en un instrument del mal...”

“Supose que ara arriba la part que fa referència a la torre...”. “Suposes bé. Consternat, el rei convocà als savis i els astròlegs de la Cort per trobar una solució. I la conclusió a què arribaren, després de consultar l’horòscop, fou que Astre Celest seria una font de benestar, pau i felicitat per a la terra el dia que un home fóra capaç de fer-se amar per la princesa. Mentrestant, ella havia de quedar tancada en una construcció inaccessible, amb una lluernia com a únic contacte amb l’exterior per on agafar oxigen i llançar al cel els seus laments”. “I ara em diràs que l’edifici on fou tancada és aquest, la Torre del Sol”, digué Marc assenyalant-la. “Cert”. “I com acaba la història? Morí la princesa, algú aconseguí rescatar-la i va fer del món un lloc més feliç? Perquè si és així, no va tindre molt d’èxit l’encanteri”, bromejà Marc. “Doncs recorda que la princesa havia begut l’aigua de la immortalitat i que romandria eternament bella. Potser roman encara a la Torre esperant un cavaller que l’enamore i canvie l’ordre i el caos present de l’univers. T’animes?”.

Llavors, Marc es posa dempeus i comença a declamar reclamant l’amor de la princesa de forma estrambòtica, com si estiguera rodant una pel·lícula. Ens fartem a riure una bona estona. I especulem que potser amb aquella història es podria fer un *filmjoc* interactiu on Marc seria el príncep. “Però el geperut no, eh?”, alerta. De sobte, mentre baixàvem, vaig recordar que, d’alguna manera, la història tenia un final. “No t’ho he contat tot. Te’n recordes que vaig haver d’escriure la història per encàrrec? Doncs bé, per a fer-ho em passaren un llibre molt antic que parlava de la llegenda, més o menys com te l’he contada. Es deia *Los caballeros de Játiva*. El més curiós és que

l'autor li donava un final a la història... Com diria? Interessat...". "Sí, de què estàs parlant, iaio?". "Jo t'ho diré: l'autor parlava de llegendes de l'Edat Mitjana. I aquesta de la Torre del Sol la reconvertia en una mena de profecia...". Marc, de nou, consulta el seu dispositiu en lloc de preguntar-me. Decidisc no dir-li res. "O siga, l'avançament d'una cosa que ha de succeir, no?". "Més o menys, el cas és que va situar el desenllaç en l'època de la reconquesta cristiana, quan Xàtiva encara era en mans musulmanes, a principis del segle XIII, en una mena de barreja de fets històrics i mítics que era molt habitual en l'època en què J B Perales va escriure el llibre, al segle XIX. En aquell temps, va arribar un jove cristià que, colpit per la llegenda, va decidir enamorar la princesa i desfer l'encanteri, amb tan bona sort, ai las, que ho va aconseguir: la jove immortal va caure rendida als seus encants i va aconseguir traure-la del seu captiveri en descobrir que la Torre és inaccessible, però que existia un passadís que comunicava amb l'Aljama. D'aquesta forma va fer que es complira la profecia: quan un home fóra capaç de desfer l'encanteri, el regne, o siga Xàtiva, canviaria de dominadors. En aquest cas, va passar a mans dels cristians. En fi". "Ja, el que vols dir és que l'autor reconverteix la llegenda amb una intenció de ressaltar els valors cristians en contraposició als musulmans", apunta Marc. "Una cosa així", conteste, lacònicament. I pense que, potser, no ha estat bona idea pertorbar el clima de la història amb aquest final. "I a mon pare li l'havies contat?, pregunta. "Doncs no sabia dir-te", li conteste, eludint una resposta que, honestament hauria de ser negativa.

Baixem, definitivament, la pròtesi dinàmica li ha donat vida als meus ossos desgastats i vells. S'ha fet de nit. I el mant lumínic que abasta fins l'horitzó guanya vigor i llança cap a la capa de núvols que oculten la lluna un fantasmagòric reflex de la densament poblada, violenta i conflictiva urbs, antigament una tranquil·la i bonica comarca. Per això no m'agrada pujar fins ací, perquè la nostàlgia és un sentiment que ja no ens podem permetre. Fa molt de fred. Calcule que faltarà una hora per al to de queda general perquè la immensa zona de reclusió sota El Puig, es fa fosca. Hem de tornar. Llance una última mirada cap a la muntanya. I el xiquet que encara habita al meu interior i es manifesta molt de tant en tant als meus pensaments, somnia, per un instant, que la princesa encara espera entre els murs de la Torre del Sol algú que trenque l'encanteri i li retorne a aquest món embogit una mica de cordura. I, amb tot, repare en què almenys he aconseguir una cosa: fer arribar la llegenda a una altra generació. La nostra capritxosa princesa és, sense voler-ho, una mica més immortal. Com la seua llegenda."